

Krzyżówka panoramiczna nr 16

CZEŚĆ ZŁOŻA PRACA	SZATA REKTORA W BETONARCE	BRAK POLYSKU GARBNIK DĘBOWY	ŚLĄSKIE BAJKI	ZNAK ZODIAKU	HERBATA INDYJSKA STATEK ŻAGLOWY	RAZ I RAZ KARTECZKA OD LISTONOSZA	GATUNEK PAPUGI						
ZAPISODAWCA GROŹNY GAZ			UTWÓR LITERACKI MÓWCA		ROZGŁOS ZBIÓR FAUNY								
REGUŁA	MIŁOSTKI	NA NIEJ BAZIE GRECKA LITERA	GŁOS LWA	W NIEJ ZUPA WŚRÓD DROBIU	TYP NADWOZIA RUPNIK	UKROP ATALIA	INDEKS BŁĘDÓW						
PRZELYK PTAKA	DZIECIAK	KRZEMIAN TORU AUTO SAMARA	NARZĄD SŁUCHU DRZEWO Z LĘGÓW		MIESZKA W BAKU NARZĄD WZROKU								
PODPORA FASOLI	NIE PLAŻ	"SZTUKA" PO ŁACINIE	PION RZECZNY	BLIGIA UTWÓR POETYCKI	BYDŁECE LOKUM Z EWĄ	Druk dla podatnika	WŁOSKI PAN						
		PAPUGA	WAŚŃ		PRZETAK								
			ŚLIWKA CHIŃSKA										
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14

Litery z pól ponumerowanych od 1 do 14 dadzą rozwiązanie krzyżówki, które prosimy nadsyłać na adres naszej redakcji. Wśród autorów poprawnych rozwiązań rozlosujemy nagrodę.

Rozwiązanie poprzedniej krzyżówki brzmi: „KLIMATYZACJA”.
Nagrodę wylosował: TOMASZ NOWAK Z TYCHÓW.

PIWO PRZEZ WIEKI

Lager

Większość z nas rozkoszuje się po pracy w gronie przyjaciół ulubionym piwem, nie zastanawia się z reguły nad tym, co pije. Pijemy przecież piwo, a piwo... to piwo! Jedynie nieliczni, zapytani, odpowiedzą: „Piję żywca”, „Piję tyskie” – i na tym z reguły kończy się temat. Nie ma w tym oczywiście nic złego, wszak w naszych czasach funkcja społeczna, integracyjna złocistego trunku wysunęła się na plan pierwszy, z czego wypada się jedynie cieszyć. Nie można jednak zapomnieć, że piwo jest napojem o długiej historii i bogatej tradycji, a liczbę jego gatunków doprawdy trudno byłoby wymienić na jednym oddechu. Odrobina wiedzy i krytycyzmu z pewnością nie zaszkodzi przyjemności, jaka płynie z picia.

W tej części naszego cyklu postaramy się przyjrzeć najpopularniejszemu gatunkowi piwa, jakim jest lager. Na początku jednak, by uniknąć pomieszania pojęć i wprowadzenia w błąd Szanownych Czytelników, wypada powiedzieć, że słowo „lager” nie jest jednoznaczne. W najszerszym znaczeniu odnosi się ono bowiem po prostu do piw dolnej fermentacji, których przeciwieństwem są piwa górnej fermentacji, czyli ale. W tym sensie lager może oznaczać cały szereg piw, których produkcję charakteryzuje użycie drożdży dolnej fermentacji oraz niska temperatura leżakowania (do grupy tej zaliczylibyśmy więc koźlaki, pilsy czy piwa marcowe, którymi zajmujemy się w dalszych częściach naszego cyklu). Nas będzie jednakże interesował lager

jako jeden z najpospolitszych gatunków piwa dolnej fermentacji, usytuowany w typologii piwnej między pilsnem a piwami marcowymi. Określenie lager pochodzi od niemieckiego słowa Lagerbier, które wywodzi się od czasownika lagern, co się tłumaczy jako „leżakować”, „składować”. Piwa te, jak już wspomniano, są warzone w dość niskiej temperaturze (6–12°C) – takiej bowiem temperatury wymagają używane do ich produkcji drożdże *Saccharomyces carlsbergensis*. Inną charakterystyczną cechą legerów jest ich kolor – z reguły jasny, złocisty – a także fakt, że piwa te są intensywnie gazowane, dzięki czemu znakomicie gaszą pragnienie (co – między innymi – zadecydowało o ich ogromnej popularności). Smak jest łagodny, zbalansowany między słodowością i goryczką, o czym decyduje niewielka ilość ekstraktu chmielowego. Sposób warzenia legerów do złudzenia przypomina produkcję pilsów (fermentacja i filtracja w niskiej temperaturze z niewielkim

dodatkiem chmielu), z jedną wszak różnicą – do tych pierwszych dodaje się cukier oraz sól pszeniczny bądź kukurydziany.

Lager posiada wiele odmian, z których każda nieznacznie różni się od wzoru zasadniczego, za który należy uznać Standard Lager, czyli piwo o zawartości alkoholu 4,2–5,1%, reprezentowane przez wiele popularnych marek, takich jak Warka Jasne Pełne, Tyskie Gronie, Żubr czy Żywiec. Spośród innych popularnych odmian warto wymienić Premium Lager o nieco większej zawartości alkoholu (4,7–6,0%, np. piwa Carlsberg i Heineken) czy Lite Lager – piwo o mniejszej z kolei zawartości alkoholu i mniej kaloryczne. Ta typologia nie ma jednak charakteru rozstrzygającego, lecz jedynie opisowy.

Piwa typu lager są najpopularniejsze nie tylko na świecie, ale także w Polsce. Co więcej – są, także u nas, coraz powszechniej rozpoznawalne. Jak wynika z opublikowanych w maju badań firmy Homo Homini, przeprowadzonych na zlecenie Browaru Amber, aż 78% Polaków odróżnia lagery od innych gatunków – koźlaków, porterów etc. Na szczęście wzrasta również nasza świadomość tego, że jeśli piwo, to niekoniecznie lager. – Polacy coraz bardziej świadomie wybierają piwa, a ich wiedza często wykracza poza podstawy – mówi Marek Pluta, właściciel Piwoteki Narodowej. Skoro tak, to przy kolejnych okazjach postaramy się przyjrzeć innym, bardziej wyrafinowanym gatunkom piwa – w końcu świadomości konsumenckiej nigdy za wiele.

MACIEJ RZEPECKI

KALEJDOSKOP WYDARZEŃ

To i owo

OD POCZĄTKU BIEŻĄCEGO ROKU UPADŁO 581 PRZEDSIĘBIORSTW WOBEC 547 W TYM SAMYM OKRESIE 2012 ROKU. Tylko w lipcu upadłość ogłosiło 98 firm, których łącznie liczonej ostatni znany obrót wyniósł ok. 2 mld złotych przy analogicznie łącznie liczonej zatrudnieniu ok. 3,5 tys. osób. W większości upadają firmy o regionalnej skali działalności, ale rośnie też liczba upadłości większych od nich spółek akcyjnych. Największe problemy ma budownictwo, dystrybucja oraz hurtownicy i producenci związani z budownictwem. Największą liczbę upadłości odnotowano na Dolnym Śląsku (15), Mazowszu (15), w Małopolsce (14) i na Śląsku (11).

POSIADANIE SPOKOJNEJ PRACY JEST WAŻNIEJSZE NIŻ PIENIĄDZE – STWIERDZIŁO 46 PROC. ZATRUDNIONYCH, KÓTRZY WZIĘLI UDZIAŁ W SONDAŻU TNS POLSKA. Dla 53 proc. dobra atmosfera w pracy jest ważniejsza niż własna pozycja. 38 proc. badanych stwierdziło, że pracują wyłącznie dla pieniędzy, przy czym dla 12 proc. ta teza była najistotniejszym motywem. Zdania, że pracują nie tylko dla pieniędzy, było 29 proc. pracujących. W porównaniu z podobnym sondażem przeprowadzonym w 2002 r. ubyło osób pracujących wyłącznie dla pieniędzy. Dziesięć lat temu było ich 45 proc.

POLSKA SIĘ WYLUDNIA. W TYM ROKU WIĘCEJ POLAKÓW UMRZE, NIŻ SIĘ NARODZI. W CIĄGU CZTERECH PIERWSZYCH MIESIĘCY TEGO ROKU URODZIŁO SIĘ ZALEDWIE 121 TYS. DZIECI. W tym czasie zmarły 142 tys. osób – wynika z najnowszych danych GUS. W tym roku prawdopodobnie odnotujemy ujemny przyrost naturalny, czyli przewagę zgonów nad urodzeniami. Demografowie tłumaczą to zjawisko co najmniej trzema przyczynami: tendencjami demograficznymi (jako społeczeństwo się starzejemy), emigracją i trudną sytuacją w kraju oraz brakiem odpowiedniej polityki na rzecz rodzin. Demografowie wskazują też, że Polacy odkładają decyzję o posiadaniu potomstwa lub w ogóle z tego rezygnują ze względu na przedłużający się kryzys.

PONAD 3 MILIONY STUDENTÓW SKORzystało z programu ERASMUS. JAK WYNIKA z Opublikowanych danych Komisji Europejskiej, ubiegły rok akademicki był rekordowy dla programu. W latach 2011–2012 program Erasmus umożliwił 250 tys. studentów spędzenie części studiów wyższych za granicą lub podjęcie stażu w zagranicznej spółce, tak by wzrosły ich szanse na rynku pracy. Ponad 46 500 osób kadry akademickiej i administracyjnej również otrzymało wsparcie z programu na wyjazdy za granicę. Najczęściej wybieranymi przez studentów miejscami w roku akademickim 2011–2012 były Hiszpania, Francja i Niemcy.

D W U T Y G O D N I K

Górník

PISMO SPOŁECZNO-ZAWODOWE ŚRODOWISKA GÓRNICZEGO

REDAKTOR NACZELNA: Hanna Krzyżowska
Redaguje zespół

ADRES REDAKCJI:
40-749 Katowice, ul. Bł. ks. St. Kubisty 47,
tel. 32 352 03 09; tel. 500 27 88 66

E-MAIL: redakcja@nowygornik.pl; www.nowygornik.pl
WYDAWCA: Oficyna Wydawnicza „Górník”,
40-749 Katowice, ul. Bł. ks. St. Kubisty 47
DRUK: POLSKAPRESSE Sp. z o.o., Sosnowiec

Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada. Redakcja nie zwraca niezamówionych materiałów, zastrzega sobie prawo ich redagowania i skracania.